

Københavnske Arbejderfamiliers Forbrug.

I Fortsættelse af den Undersøgelse angaaende danske Arbejderfamiliers Forbrugsforhold, som Statens Statistiske Bureau foretog for Aaret 1897, er der for Aaret 1909 indsamlet et efter Forholdene ret omfattende statistisk Materiale til Belysning af Forbruget i Arbejderklassen i Byerne og paa Landet samt i Husmands- og Gaardmandsstanden. Dette Materiale bestaar af Husholdningsbøger, særlig indrettede til dette Formaal, som af statistisk Bureau gennem Fagforeninger, Sygekasser paa Landet, Husmands- og Landboforeninger er udsendt til en Række Familier i de nævnte Samfundsklasser. Bøgerne er førte fra Uge til Uge i Aaret 1909 og derefter tilbagesendte til Bureauet, hvor Regnskaberne er blevne statistisk bearbejdede. Af Resultaterne er nogle Hoveddata for de københavnske Arbejderfamilier meddelte i »Statistiske Efterretninger«.

For Københavns Vedkommende omfatter Undersøgelsen 76 Arbejderfamilier, som har ført Husholdningsbøger gennem hele Aaret 1909. Den gennemsnitlige Indtægt for disse 76 Familier var 1740 Kr., Udgiften 1764 Kr. Af Indtægten hidrørte 1478 Kr. fra Mandens Hovederhverv, 60 Kr. fra hans Bierhverv, 65 Kr. fra Hustruens Arbejdsindtægt, 43 Kr. fra Børnenes Bidrag, 35 Kr. fra Syge- og Arbejdsløshedskasse, Resten fra Laan, Gaver, Lotterigevinster osv. — Til Bedømmelse af det Niveau, som disse Arbejdere befinder sig paa, kan det anføres, at den gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste for en københavnsk Arbejder i 1909 er beregnet til ca. 1230 Kr. (her er taget Hensyn til Tab ved Arbejdsløshed m. v.). Hertil svarer for de 76 Familier det ovenfor nævnte Beløb af 1478 Kr., saaledes at Undersøgelsen altsaa omfatter velstillede Arbejdere. Men alle de paagældende Regnskaber vedrører Fagforeningsmedlemmer, og man kan bl. a. af Boligudgiften se, at de alle er Folk, der lever Arbejderes Liv.

De 76 Familier bestod gennemsnitlig af 4.6 Personer. Hovedposterne paa Regnskabets Udgiftsside har følgende Gennemsnitsbeløb:

	Gennemsnitlig Udgift pr. Familie
Føde.....	785 Kr.
Spiritus og Tobak.....	47 —
Klæder og Vask.....	200 —
Bolig.....	253 —
Brændsel og Belysning.....	83 —
Forsikring (Syge-, Arbejdsløshedskasse og anden Forsikring).....	71 —
Fagforeningsbidrag.....	41 —
Andre Udgifter.....	284 —

I alt... 1764 Kr.

Udgiften til Føde udgør op imod Halvdelen af Familiens samlede Udgift. Udgiften til Kød og Flæsk udgør 32 0/0 af hele Udgiften til Føde, Brød og Kager 17 0/0, Smør, Margarine og Fedt 16 0/0. Til Wienerbrød og Kager anvendtes der gennemsnitlig 26 Kr. pr. Familie; til Smør anvendtes 62 Kr., til Margarine 47 Kr. og til andre Fedtstoffer 19 Kr. Af de 76 Familier var der 9, som aldrig købte Margarine, og 4 som aldrig brugte Smør. Udgiften til Mælk og Fløde var 61 Kr. pr. Familie.

De enkelte Udgiftsposter er naturligvis af forskellig Betydning paa det større og det mindre Budget. Den fattigere bruger til de mest paatrængende Livsforhold en forholdsvis større Del af sin Indtægt end den mere velstillede. Dette ses af omstaaende Forholdstal for de tre Indtægtsgupper med 12—1600, 16—2000 og over 2000 Kr.

Udgifterne til Føde og Bolig udgør en mindre Del af det større Budget end af det mindre. Derimod anvender den mere velhavende en betydelig større Del af sin Indtægt til Klæder og Vask end den fattigere. Det samme gælder Udgiften til Forsikringer og til »Andre Udgifter«, som bl. a. omfatter Rejser, Fornøjelser, Gaver osv.

	12—1600 Kr.	1600—2000 Kr.	Over 2000 Kr.
	%	%	%
Føde	46,8	45,4	41,0
Spiritus og Tobak	2,4	2,6	2,9
Klæder og Vask.....	8,7	10,8	14,6
Bolig.....	16,2	14,3	13,0
Vedligeholdelser og Ny- anskaffelser	2,0	2,5	3,2
Brændsel og Belysning ..	4,8	4,9	4,6
Forsikring	3,8	4,1	4,2
Andre Udgifter.....	15,3	15,4	16,5
	100,0	100,0	100,0

Det officielle svenske Tidsskrift »Sociala Meddelanden« har foretaget en Sammenstilling af Hoved-Udgiftposterne for københavnske Arbejdere efter den ovenfor referede Undersøgelse og tilsvarende Data for Stockholm og Helsingfors, jfr. nedenstaaende Forholdstal:

	København %	Stockholm %	Helsingfors %
Føde	44,5	38,9	49,7
Spiritus og Tobak	2,7	2,9	1,4
Klæder og Vask.....	11,3	12,5	13,1
Bolig.....	14,4	19,0	17,0
Brændsel og Belysning ..	4,7	4,2	4,1
Forsikring	4,6	2,8	2,1
Fagforening.....	2,3	0,9	0,4
Andre Udgifter.....	16,1	18,8	12,2
	100,0	100,0	100,0

Medens Tallene for Helsingfors udelukkende angaar egentlige Arbejdere (maaske noget mindre velstillede end dem, der er medtagne i den københavnske Undersøgelse), gælder det samme ikke for Stockholms Vedkommende; her er medtaget adskillige Familier, som ikke tilhører den egentlige Arbejderklasse, hvad man bl. a. kan se deraf, at Gennemsnitsindtægten naar op til over 2000 Kr. — Det er interessant at lægge Mærke til, at Forsikrings-

udgifterne for de københavnske Budgetter gennemsnitlig er en halv Gang større end for de stockholmske og dobbelt saa store som for en Helsingfors-Familie.

VI.

Verdensforraadet af Raajern.

I nogle i »Annalen des deutschen Reichs« meddelte Betragtninger over den tyske Jernindustri's Afhængighed af fremmede Landes Raajernstilvirkning anfører Fritz Diepenhorst Resultaterne af en paa Foranledning af den i 1910 i Stockholm afholdte tiende internationale geologiske Kongres foretagen Undersøgelse, som gik ud paa at konstatere de forskellige raajernproducerende Landes endnu ikke fremdragne Beholdninger af Jernerts samt disses Indhold af Raajern. Naar Hensyn kun tages til den »aktuelle« Jernertsbestand, saaledes at man udelukker de Beholdninger, som under de gældende Konkurrenceforhold og tekniske Vilkaar ikke med Fordel kan fremdrages, bliver Resultatet følgende:

	Beholdning af Jernerts Mill. t	Raajern Mill. t
Tyskland	3608	1270
Frankrig	3300	1140
Storbritannien	1300	455
Sverrig	1158	740
Rusland	864	387
Spanien	711	349
Norge	367	124
Østrig-Ungarn	284	103
Luxemburg	270	90
Grækenland	100	45
Andre europæiske Lande	70	30
Europa	12032	4733
Amerika	9855	5154
De øvrige Verdensdele	521	303